

KORT MEDIABEELD TBV WERKBEZOEK DE ZILVERLINDE

Belangrijkste conclusies

- ✓ Negatieve berichtgeving uit april inzake De Leeuwenhoek is wat meer op de achtergrond. Zijn uitspraken over Antilliaans zorgpersoneel heeft veel kwaad bloed gezet onder een deel van het personeel, maar is ook wat meer naar de achtergrond. Humanitas zelf wil het vooral hebben over de pilots van De Zilverlinde.
- ✓ Humanitas-bestuursvoorzitter (10)(2e) wil in de media vooral uitstralen dat meedoen aan de pilot in De Zilverlinde zeer goed is voorbereid, dat er aan alles is gedacht. Hij benadrukt ook dat de aanleiding mee te doen, de schrijvende verhalen van ouderen waren.
- ✓ (10)(2e) benadrukt in berichtgeving over de pilot met De Zilverlinde dat de instelling 'voldoende persoonlijke beschermingsmiddelen heeft om aan de RIVM-richtlijnen te voldoen en om naast alle medewerkers ook de vaste bezoekers hiervan te voorzien'.
- ✓ (10)(2e) plaatst nog wel een kritische noot bij de pilot: "Er zijn zoveel veiligheidsmaatregelen genomen, dat je je kunt afvragen of deze proef met bezoekers een reële toets is." Toch zegt hij ook de strenge regels uit de pilot te snappen: "Je moet er niet aan denken dat wij straks het virus weer naar binnen brengen. Maar het zijn soms wel lastige keuzes binnen de familie. Wie mag op bezoek en wie niet? Tot op heden zijn we daar gelukkig goed uitgekomen."
- ✓ Vandaag maken media bekend dat de proef door Humanitas is uitgebreid naar twee andere locaties: verpleeghuizen De Wetering in Rotterdam-Beverwaard en De Hofjes in Hoogvliet.

De Zilverlinde doet mee aan pilot

- Rotterdamse media schrijven dinsdag 12 mei vrij feitelijk dat bewoners van De Zilverlinde in Schiebroek vanaf 13 mei als eerste in de regio weer bezoek mogen ontvangen. Op de locatie mag één vaste bezoeker per bewoner in het verpleeghuis langskomen en er gelden strikte hygiëneregels. Bezoekers komen op een afgesproken tijdstip, voor een afgesproken duur en frequentie langs. Ze mogen geen coronaklachten hebben. Bij aankomst en vertrek dienen ze hun handen te wassen. Tijdens het bezoek dragen ze een mondneusmasker en handschoenen en houden ze zoveel mogelijk 1,5 meter afstand van degene die ze bezoeken. Ze hebben verder geen contact met andere bewoners en medewerkers.
- De afspraken worden in eerste instantie door Stichting Humanitas gecontroleerd. De bezoeken worden in de zorgdossiers vastgelegd. De Academische Werkplaatsen Ouderenzorg onderzoekt de naleving van de versoepelde bezoekregeling met vragenlijsten. Stichting Humanitas laat weten 'enorm trots' te zijn dat ze op deze manier een rol speelt bij het bepalen van het 'nieuwe normaal' voor de samenleving tijdens en na de coronaperiode. Ze wijst op het ethische dilemma om kwetsbare ouderen zoveel mogelijk te willen beschermen, maar hen in deze fase van hun leven ook niet alleen te willen laten.
- Net als alle verpleeghuizen in de regio Rotterdam Rijnmond heeft de Zilverlinde voldoende persoonlijke beschermingsmiddelen om aan de RIVM-richtlijnen te voldoen en om naast alle medewerkers ook de vaste bezoekers hiervan te voorzien, meldt Humanitas. Bovendien is er voldoende zorg- en medisch personeel en is er genoeg testcapaciteit om bewoners, vaste bezoekers en medewerkers met klachten te testen.

Motivatie om mee te doen aan de pilot

- Aan het woord in de media locatiemanager van de Zilverlinde (10)(2e) en Humanitas-bestuursvoorzitter (10)(2e) over waarom de Zilverlinde mee wilde doen aan de pilot. Zilverlinde bleef gevrijwaard van het coronavirus, maar toch ging het volgens locatiemanager (10)(2e) niet goed met de bewoners. "Het verdriet en de eenzaamheid nam toe. Je ziet mensen achteruitgaan. Ze eten en drinken minder en zeggen: 'Het hoeft voor mij niet meer'. Als dat langer duurt,

kunnen ze overlijden door een depressie. Ik heb huilende medewerkers bij me gehad. Zij vonden het moeilijk om dat te zien."

- De pijn bij de bewoners drong ook door bij de raad van bestuur van Humanitas. Bestuursvoorzitter (10)(2e): "Wij wilden daarom meteen meedoen aan de pilot. Niemand, van medische dienst en cliëntenraad tot raad van toezicht en de locatiemanager, heeft daar een negatieve vraag over gesteld. Ik kreeg wel heel veel berichtjes van collega's uit de zorg dat ze het moedig, dapper en stoer van ons vinden. Voor mijn gevoel stellen we met deze beslissing het welzijn van de bewoners voorop."
- Over de strenge maatregelen die nodig zijn om aan de pilot mee te kunnen doen: "Er zijn zoveel veiligheidsmaatregelen genomen, dat je je kunt afvragen of deze proef met bezoekers een reële toets is", zegt Van (10)(2e). "Veel partijen zoals de GGD en de academische werkplaats kijken mee. We bekijken al hoe we dit kunnen uitvoeren op grotere locaties. We denken aan eenrichtingsverkeer; aan de voorkant naar binnen en aan de achterzijde eruit. Maar we zijn bij de 1,5 meter regel niet van plan politieagentje te spelen. Eigen regie en verantwoording staan bij ons hoog in het vaandel."

Reportage vanaf De Zilverlinde na start pilot

- AD/Rotterdams Dagblad schrijft donderdag 14 mei over de 83-jarige inwoner (10)(2e) Sink die na 7 weken weer bezoek mag ontvangen van zijn dochter (10)(2e). Hoewel (10)(2e) (10)(2e) vanzelfsprekend afstand moet houden van haar vader, laat het bezoekje haar niet koud. "We zijn nuchter, maar het is toch emotioneel", zegt de inwonster van Capelle aan den IJssel. "Normaal bezoek ik mijn vader drie keer per week. Eén keer per week breng ik hem naar zijn shantykoor en haal ik hem daarna weer op. In één klap hield dat helemaal op."
- (10)(2e), een hart- en nierpatiënt, heeft het er moeilijk mee gehad. "We deden wel beeldbellen, maar dat praat toch anders", zegt hij door de telefoon. "Ik vroeg mij af: wanneer mag ik mijn dochter weer zien?" (10)(2e) hebben zich aan de regels gehouden. Een knuffel zit er dus nog even niet in en (10)(2e) maandagse uitstapje naar zijn shantykoor evenmin. "Maar als ik weer naar buiten mag, vraag ik mijn dochter als eerste of ze me daar naartoe brengt."

Uitbreiding pilot door Humanitas naar verpleeghuizen De Wetering en De Hofjes

- RTV Rijnmond schrijft vandaag (maandag 25 mei) dat ook bewoners van verpleeghuizen De Wetering in Rotterdam-Beverwaard en (10)(2e) in Hoogvliet sinds deze week weer bezoek mogen ontvangen. Zorginstelling Humanitas breidt de proef die eerder is gedaan in verpleeghuis De Zilverlinde in Hillegersberg uit naar deze locaties. "Wel onder strenge voorwaarden", vertelt (10)(2e) directeur van (10)(2e). "Maar één vaste bezoeker per bewoner, anderhalve meter afstand houden, veel desinfecteren, niet eten met elkaar en ga zo maar door. Het zijn veel restricties, maar dat neemt niet weg dat je elkaar weer live kan zien. Dat gaf al mooie, ontroerende momenten."
- De heropening van De Zilverlinde had nogal wat voorbereiding nodig. "Je moest aan de kleinste dingen denken. Die ervaring hebben we nu, dus gaan we deze week opbouwen naar de volgende twee verpleeghuizen. Zo willen we dat steeds verder uitbreiden tot in juli." Omdat Humanitas langzaam wil opstarten, worden deze week maar twee extra verpleeghuizen opengesteld. "Je moet soms ook wat fysieke aanpassingen doen, zoals looproutes uitbreiden. Ook willen we eerst goed met familie, medewerkers en bewoners praten hierover. Het vraagt de nodige voorbereiding."
- De strenge regels zoals in De Zilverlinde, gelden straks ook in de andere twee verpleeghuizen. "Daar vind ik wat van, maar als we dit landelijk goed willen testen moeten we nog even op onze handen zitten", zegt (10)(2e). "Je moet er niet aan denken dat wij straks het virus weer naar binnen brengen. Maar het zijn soms wel lastige keuzes binnen de familie. Wie mag op bezoek en wie niet? Tot op heden zijn we daar gelukkig goed uitgekomen."

Besmettingen en doden in De Leeuwenhoek

- Vanaf 9 april negatieve berichtgeving over de besmettingen in De Leeuwenhoek. Media schrijven dat bijna de helft van de bewoners van een afdeling voor dementerende ouderen van het Rotterdamse verpleeghuis De Leeuwenhoek de afgelopen drie weken overleden is, vermoedelijk allemaal aan corona. Het gaat tot nu om zo'n vijftien mensen, maar bijna elke dag overlijden er bewoners. Op twee andere afdelingen van het verpleeghuis zijn inmiddels ook meerdere doden gevallen en zieken gemeld. Dat bevestigen zeven bronnen bij en rond het verpleeghuis. Een groot deel van de overledenen is overigens niet op corona getest. Inmiddels zijn wel alle 'huidige' 72 bewoners getest op corona. Een kwart van hen is besmet. Ook is ruim een kwart van het vaste personeel besmet. Volgens drie medewerkers van verpleeghuis De Leeuwenhoek en enkele familieleden was de leiding slecht voorbereid op een mogelijke corona-uitbraak en heeft het verpleeghuis te weinig gedaan om besmetting en verspreiding van het virus te voorkomen.
- Zoon van overleden Leeuwenhoek-bewoner (10)(2e) vertelt 9 april aan RTV Rijnmond dat De Leeuwenhoek steken heeft laten vallen bij de behandeling van coronapatiënten binnen het zorgcomplex. Zijn 77-jarige vader (10)(2e) overleed op 26 maart in het verzorgingshuis aan het coronavirus. Een test werd pas twee dagen voor zijn dood gedaan. In het verpleeghuis zijn op alleen al de afdeling voor dementerenden vijftien van de dertig mensen overleden. Vader (10)(2e) kreeg enkele weken voor zijn dood te horen dat hij te kampen had met een longontsteking. "Maar ik zag duidelijk dat het corona was", vertelt (10)(2e). "Hij was kortademig, had koorts en was aan het hoesten. Ze bleven bij een longontsteking en zagen geen reden om te testen of naar het ziekenhuis te gaan." Een tekort aan testen was de reden, zo vertelt (10)(2e). En niet alleen daar was een tekort aan. Toen twee dagen voor zijn vaders dood dan toch via een test duidelijk werd dat het om het coronavirus ging, moest (10)(2e) met beschermende middelen op bezoek bij zijn vader. Het mondkapje dat hij droeg, heeft hij meerdere keren moeten hergebruiken. (10)(2e) stelt dat het verplegend personeel in het verzorgingshuis hun best doet, maar dat het management weinig actie onderneemt. Bewoners liggen volgens hem in isolatie op hun eigen kamers, maar personeel loopt heen en weer en weet doordat veel mensen niet getest zijn, niet wie wel of geen corona heeft. Onnodig gevaarlijk voor zowel de (niet besmette) bewoners als het personeel, stelt hij.
- Op 11 april vertellen twee medewerkers dat er wordt gelogen over het aantal doden. Ook zouden er niet genoeg beschermingsmiddelen zijn, en de coronarichtlijnen worden niet nageleefd, aldus de twee medewerkers. "Er is een tekort aan personeel. Elke dag worden via Zorgwerk diensten ingevuld. De communicatie is slecht, de overdrachten zijn slecht en de juiste veiligheidsmaatregelen worden niet getroffen."
- Humanitas reageert op de berichtgeving over het hoge aantal coronadoden in verpleeghuis De Leeuwenhoek in Rotterdam. De stichting schrijft in een verklaring dat er 'grote verslagenheid' heerst, maar dat alle maatregelen in acht zijn genomen om de verspreiding van het virus tegen te gaan. "Vanaf het begin van de uitbraak van het virus zijn we ons bewust geweest van de ernst van de situatie en hebben we de maatregelen van het RIVM, de GGD en onze externe infectiepreventiedeskundigen opgevolgd om verspreiding tegen te gaan", meldt Humanitas. "Zoals het sluiten van een afdeling bij een eerste verdenking en de stop van opname van cliënten op deze betreffende afdeling." Ook met het personeel is volgens richtlijnen omgesprongen, zegt Humanitas. Personeel wordt "zoveel als dat kan, niet uitgewisseld tussen 'schone' en 'besmette' afdelingen. Bij verdenking van besmetting wordt de betreffende cliënt direct in quarantaine gesteld en verpleegd middels isolatie." Humanitas schrijft het hoge aantal besmettingen niet te kunnen verklaren. "Het bezoek op de locaties is al vanaf het begin van de crisis ontmoedigd en beperkt. De sluiting van de verpleeghuizen voor nieuwe cliënten en alle bezoek dateert van 20 maart." Het aantal besmettingen en het ziekteverloop van cliënten wordt, volgens Humanitas, 'dagelijks gemonitord'. "De mogelijk besmette cliënten

worden momenteel preventief getest. Inmiddels zijn 25 cliënten hersteld verklaard", staat in de verklaring.

Humanitas: 'geen bijzonderheden bij eerdere situatie De Leeuwenhoek'

- Op dinsdag 12 mei laat Humanitas weten dat er geen bijzonderheden zullen worden opgesteld in het onderzoek naar de slachtoffers in De Leeuwenhoek. "Het beeld is nu dat we hebben gedaan wat we konden", zegt Van (10)(2e) op Radio Rijnmond. "Het is wel verhoudingsgewijs heel hard toegeslagen. In die zin begrijp ik het verdriet en de angst van de familie ook." Van (10)(2e) vindt het lastig om de situatie in De Leeuwenhoek 'domme pech' te noemen. "Er is in ieder geval geen gebrek aan beschermende middelen geweest. Maar je ziet wel dat een aantal locaties in Nederland verhoudingsgewijs harder getroffen wordt. Dat was ook zo in De Leeuwenhoek."

Uitspraken Van Herk over Antilliaans zorgpersoneel zet veel kwaad bloed

- Zes personeelsleden van De Leeuwenhoek zijn woedend over de uitspraken van (10)(2e). Ze vinden het onverteerbaar dat hij suggereert dat het Antilliaanse personeel de regels in de zorg voor dementerenden minder nauw neemt dan 'witte Nederlanders'. De stichting Ocan bij wie zij zich hebben gemeld, eist daarom in een brief aan Van Herk een publiek excuus waarin hij zich distantiëert van zijn uitspraken. In Trouw* zei (10)(2e) woensdag 15 april en later ook in Nieuwsuur naar aanleiding van het nieuws dat in zijn instelling kwetsbare cliënten worden mishandeld, dat in "multicultureel Rotterdam de omgangsvormen ruwer zijn". En: "Als wij met de Nederlandse bril ... naar de zorg in De Leeuwenhoek kijken, ja dan gebeuren er dingen die niet kunnen. Kijk je er met een Antilliaanse bril naar, dan vraag je je af: wat is het probleem?"
- Volgens (10)(2e), de voorzitter van deze organisatie voor de 150.000 Caribische Nederlanders, stelt (10)(2e) dat het 'te gek' is en 'volstrekt ontoelaatbaar' wat (10)(2e) over het Caribische personeel heeft gezegd. "Ik heb Trouw nauwgezet gelezen en het optreden van Van (10)(2e) bij Nieuwsuur drie keer teruggekeken, maar ik kan het nog steeds niet geloven. In de Verenigde Staten zouden de media hem voor deze uitspraken geroosterd hebben. Maar in Nederland blijft het stil. Dat vind ik onacceptabel. Van (10)(2e) mag hier niet mee wegkomen."
- (10)(2e), voorzitter CNV Zorg & Welzijn, vindt dat medewerkers terecht verantwoordelijk zijn en roept de bestuurder van Humanitas op om zo snel mogelijk met de desbetreffende medewerkers in gesprek te gaan. "Er is niet alleen veiligheid voor cliënten nodig maar ook veiligheid en vertrouwen voor medewerkers. Wij zullen ook zelf namens onze leden hierover met de leiding van Humanitas in gesprek gaan".

>>* *letterlijke citaat in Trouw door (10)(2e)*:

- "De Leeuwenhoek is het meest afwijkende verpleeghuis van Nederland. Daarom ook het meest leuke. Maar er gebeuren ook andere dingen die in een traditioneel verpleeghuis, in Oldenbroek of Tietjerksteradeel, niet zullen gebeuren. Dat komt omdat je 160 verschillende culturen hebt in Rotterdam die allemaal samenkomen op die locatie. En dan heb je ook te maken met als wij met de Nederlandse bril van hbo-verpleegkundige uit Maastricht naar kijken, ja, dan gebeuren er dingen die niet kunnen. Kijk je er met een Antilliaanse bril naar, ja, wat is het probleem? Kijk je er met een Chinese bril naar, dan weet je, zo. Dat vind ik het mooie aan de Leeuwenhoek, dat er meer kan, los van alle inspectienormen die we hebben, terwijl dat ontzettend daar wordt gewaardeerd."